

**Kinh Đại Bát-Nhã Ba-La-Mật-Đa
(Trọn bộ 24 tập)**

**Hán dịch: Tam Tạng Pháp Sư Huyền Trang
Việt dịch: Hòa Thượng Thích Trí Nghiêm
Khảo dịch: Hòa Thượng Thích Thiện Siêu
Sài Gòn 1998**

--- o0o ---

**Tập 05
Quyển Thứ 117
Hội Thứ Nhất
Phẩm So Lường Công Đức
Thứ 30 - 15**

Bạch Thế Tôn! Vì sao đem địa giới vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, an trụ chơn như, pháp giới, pháp tánh, bất hư vọng tánh, bất biến dị tánh, bình đẳng tánh, ly sanh tánh, pháp định, pháp trụ, thật tế, hư không giới, bất tư nghì giới? Khánh Hỷ! Địa giới, tánh địa giới không. Vì có sao? Vì tánh địa giới không, cùng chơn như cho đến bất tư nghì giới kia không hai, không hai phần vậy. Bạch Thế Tôn! Vì sao đem thủy hỏa phong không thức giới vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, an trụ chơn như, pháp giới, pháp tánh, bất hư vọng tánh, bất biến dị tánh, bình đẳng tánh, ly sanh tánh, pháp định, pháp trụ, thật tế, hư không giới, bất tư nghì giới? Khánh Hỷ! Thủy hỏa phong không thức giới, tánh thủy hỏa phong không thức giới không. Vì có sao? Vì tánh thủy hỏa phong không thức giới không, cùng chơn như cho đến bất tư nghì giới kia không hai, không hai phần vậy. Khánh Hỷ! Do đây nên nói đem địa giới thấy, vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, an trụ chơn như cho đến bất tư nghì giới.

Bạch Thế Tôn! Vì sao đem địa giới vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, an trụ khổ tập diệt đạo thánh đế? Khánh Hỷ! Địa giới, tánh địa giới không. Vì có sao? Vì tánh địa giới không, cùng khổ tập diệt đạo thánh đế kia không hai, không hai phần vậy. Bạch Thế Tôn! Vì sao đem thủy hỏa phong không thức giới vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, an trụ khổ tập diệt đạo thánh đế? Khánh Hỷ! Thủy hỏa phong không thức giới, tánh thủy hỏa phong không thức giới không. Vì có sao? Vì tánh thủy hỏa phong không thức giới không, cùng khổ tập diệt đạo thánh đế kia không hai phần vậy. Khánh Hỷ! Do đây nên nói đem địa giới thấy, vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, an trụ khổ tập diệt đạo thánh đế.

Bạch Thế Tôn! Vì sao đem địa giới vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, tu tập bốn tĩnh lực, bốn vô lượng, bốn vô sắc định? Khánh Hỷ! Địa giới, tánh địa giới không. Vì có sao? Vì tánh địa giới không, cùng bốn tĩnh lực, bốn vô lượng, bốn vô sắc định không hai, không hai phần vậy. Bạch Thế Tôn! Vì sao đem thủy hỏa phong không thức giới vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, tu tập bốn tĩnh lực, bốn vô lượng, bốn vô sắc định? Khánh Hỷ! Thủy hỏa phong không thức giới, tánh thủy hỏa phong không thức giới không. Vì có sao? Vì tánh thủy hỏa phong không thức giới không, cùng bốn tĩnh lực, bốn vô lượng, bốn vô sắc định không hai, không hai phần vậy. Khánh Hỷ! Do đây nên nói đem địa giới thấy, vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, tu tập bốn tĩnh lực, bốn vô lượng, bốn vô sắc định.

Bạch Thế Tôn! Vì sao đem địa giới vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, tu tập tám giải thoát, tám thắng xứ, chín thứ đệ định, mười biến xứ? Khánh Hỷ! Địa giới, tánh địa giới không. Vì có sao? Vì tánh địa giới không, cùng tám giải thoát, tám thắng xứ, chín thứ đệ định, mười biến xứ không hai, không hai phần vậy. Bạch Thế Tôn! Vì sao đem thủy hỏa phong không thức giới vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, tu tập tám giải thoát, tám thắng xứ, chín thứ đệ định, mười biến xứ? Khánh Hỷ! Thủy hỏa phong không thức giới, tánh thủy hỏa phong không thức giới không. Vì có sao? Vì tánh thủy hỏa phong không thức giới không, cùng tám giải thoát, tám thắng xứ, chín thứ đệ định, mười biến xứ không hai, không hai phần vậy. Khánh Hỷ! Do vậy nên nói đem địa giới thấy, vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, tu tập tám giải thoát, tám thắng xứ, chín thứ đệ định, mười biến xứ.

Bạch Thế Tôn! Vì sao đem địa giới vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, tu tập bốn niệm trụ, bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy đẳng giác chi, tám thánh đạo chi? Khánh Hỷ! Địa giới, tánh địa giới không. Vì có sao? Vì tánh địa giới không, cùng bốn niệm trụ, bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy đẳng giác chi, tám thánh đạo chi không hai, không hai phần vậy. Bạch Thế Tôn! Vì sao đem thủy hỏa phong không thức giới vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, tu tập bốn niệm trụ, bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy đẳng giác chi, tám thánh đạo chi? Khánh Hỷ! Thủy hỏa phong không thức giới, tánh thủy hỏa phong không thức giới không. Vì có sao? Vì tánh thủy hỏa phong không thức giới không, cùng bốn niệm trụ, bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy đẳng giác chi, tám thánh đạo chi không hai, không hai phần vậy. Khánh Hỷ! Do vậy nên nói đem địa giới thấy, vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, tu tập bốn niệm trụ, bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy đẳng giác chi, tám thánh đạo chi.

Bạch Thế Tôn! Vì sao đem địa giới vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, tu tập không giải thoát môn, vô tướng giải thoát môn, vô nguyện giải thoát môn? Khánh Hỷ! Địa giới, tánh địa giới không. Vì có sao? Vì tánh địa giới không, cùng không giải thoát môn, vô tướng giải thoát môn, vô nguyện giải thoát môn không hai, không hai phần vậy. Bạch Thế Tôn! Vì sao đem thủy hỏa phong không thức giới vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, tu tập không giải thoát môn, vô tướng giải thoát môn, vô nguyện giải thoát môn? Khánh Hỷ! Thủy hỏa phong không thức giới, tánh thủy hỏa phong không thức giới không. Vì có sao? Vì tánh thủy hỏa phong không thức giới không, cùng không giải thoát môn, vô tướng giải thoát môn, vô nguyện giải thoát môn không hai, không hai phần vậy. Khánh Hỷ! Do vậy nên nói đem địa giới thấy, vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, tu tập không giải thoát môn, vô tướng giải thoát môn, vô nguyện giải thoát môn.

Bạch Thế Tôn! Vì sao đem địa giới vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, tu tập năm nhãn, sáu thần thông? Khánh Hỷ! Địa giới, tánh địa giới không. Vì có sao? Vì tánh địa giới không, cùng năm nhãn, sáu thần thông không hai, không hai phần vậy. Bạch Thế Tôn! Vì sao đem thủy hỏa phong không thức giới vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, tu tập năm nhãn, sáu thần thông? Khánh Hỷ! Thủy hỏa phong không thức giới, tánh thủy hỏa phong không thức giới không. Vì có sao? Vì tánh thủy hỏa phong không thức giới không, cùng năm nhãn, sáu thần thông không hai, không hai phần vậy. Khánh Hỷ! Do vậy nên nói đem địa giới thấy, vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, tu tập năm nhãn, sáu thần thông.

Bạch Thế Tôn! Vì sao đem địa giới vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, tu tập Phật mười lực, bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng? Khánh Hỷ! Địa giới, tánh địa giới không. Vì có

sao? Vì tánh địa giới không, cùng Phật mười lực, bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng không hai, không hai phần vậy. Bạch Thế Tôn! Vì sao đem thủy hỏa phong không thức giới vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, tu tập Phật mười lực, bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng không hai, không hai phần vậy. Khánh Hỷ! Thủy hỏa phong không thức giới, tánh thủy hỏa phong không thức giới không. Vì có sao? Vì tánh thủy hỏa phong không thức giới không, cùng Phật mười lực, bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng không hai, không hai phần vậy. Khánh Hỷ! Do đây nên nói đem địa giới thủy, vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, tu tập Phật mười lực, bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng.

Bạch Thế Tôn! Vì sao đem địa giới vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, tu tập pháp vô vong thất, tánh hằng trụ xả? Khánh Hỷ! Địa giới, tánh địa giới không. Vì có sao? Vì tánh địa giới không, cùng pháp vô vong thất, tánh hằng trụ xả không hai, không hai phần vậy. Bạch Thế Tôn! Vì sao đem thủy hỏa phong không thức giới vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, tu tập pháp vô vong thất, tánh hằng trụ xả? Khánh Hỷ! Thủy hỏa phong không thức giới, tánh thủy hỏa phong không thức giới không. Vì có sao? Vì tánh thủy hỏa phong không thức giới không, cùng pháp vô vong thất, tánh hằng trụ xả không hai, không hai phần vậy. Khánh Hỷ! Do đây nên nói đem địa giới thủy, vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, tu tập pháp vô vong thất, tánh hằng trụ xả.

Bạch Thế Tôn! Vì sao đem địa giới vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, tu tập nhất thiết trí, đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí? Khánh Hỷ! Địa giới, tánh địa giới không. Vì có sao? Vì tánh địa giới không, cùng nhất thiết trí, đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí không hai, không hai phần vậy. Bạch Thế Tôn! Vì sao đem thủy hỏa phong không thức giới vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, tu tập nhất thiết trí, đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí? Khánh Hỷ! Thủy hỏa phong không thức giới, tánh thủy hỏa phong không thức giới không. Vì có sao? Vì tánh thủy hỏa phong không thức giới không, cùng nhất thiết trí, đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí không hai, không hai phần vậy. Khánh Hỷ! Do đây nên nói đem địa giới thủy, vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, tu tập nhất thiết trí, đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí.

Bạch Thế Tôn! Vì sao đem địa giới vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, tu tập tất cả đà-la-ni môn, tất cả tam-ma-địa môn? Khánh Hỷ! Địa giới, tánh địa giới không. Vì có sao? Vì tánh địa giới không, cùng tất cả đà-la-ni môn, tất cả tam-ma-địa môn không hai, không hai phần vậy. Bạch Thế Tôn! Vì sao đem thủy hỏa phong không thức giới vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, tu tập tất cả đà-la-ni môn, tất cả tam-ma-địa môn? Khánh Hỷ! Thủy hỏa phong không thức giới, tánh thủy hỏa phong không thức giới không. Vì có sao? Vì tánh thủy hỏa phong không thức giới không, cùng tất cả đà-la-ni môn, tất cả tam-ma-địa môn không hai, không hai phần vậy. Khánh Hỷ! Do đây nên nói đem địa giới thủy, vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, tu tập tất cả đà-la-ni môn, tất cả tam-ma-địa môn.

Bạch Thế Tôn! Vì sao đem địa giới vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, tu tập hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát? Khánh Hỷ! Địa giới, tánh địa giới không. Vì có sao? Vì tánh địa giới không, cùng hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát kia không hai, không hai phần vậy. Bạch Thế Tôn! Vì sao đem thủy hỏa phong không thức giới vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, tu tập hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát? Khánh Hỷ! Thủy hỏa phong không thức giới, tánh thủy hỏa phong không thức giới không. Vì có

sao? Vì tánh thủy hỏa phong không thức giới không, cùng hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát kia không hai, không hai phần vậy. Khánh Hỷ! Do đây nên nói đem địa giới thấy, vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, tu tập hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát.

Bạch Thế Tôn! Vì sao đem địa giới vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, tu tập Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề? Khánh Hỷ! Địa giới, tánh địa giới không. Vì có sao? Vì tánh địa giới không, cùng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề kia không hai, không hai phần vậy. Bạch Thế Tôn! Vì sao đem thủy hỏa phong không thức giới vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, tu tập Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề? Khánh Hỷ! Thủy hỏa phong không thức giới, tánh thủy hỏa phong không thức giới không. Vì có sao? Vì tánh thủy hỏa phong không thức giới không, cùng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề kia không hai, không hai phần vậy. Khánh Hỷ! Do đây nên nói đem địa giới thấy, vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, tu tập Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Bạch Thế Tôn! Vì sao đem vô minh vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, tu tập Bồ thí, Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tịch lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa? Khánh Hỷ! Vô minh, tánh vô minh không. Vì có sao? Vì tánh vô minh không, cùng Bồ thí, Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tịch lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa không hai, không hai phần vậy. Bạch Thế Tôn! Vì sao đem hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử sầu than khổ ưu não, vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, tu tập Bồ thí, Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tịch lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa? Khánh Hỷ! Hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử sầu than khổ ưu não; tánh hành cho đến lão tử sầu than khổ ưu não không. Vì có sao? Vì tánh hành cho đến lão tử sầu than khổ ưu não không, cùng Bồ thí, Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tịch lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa không hai, không hai phần vậy. Khánh Hỷ! Do đây nên nói đem vô minh thấy, vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, tu tập Bồ thí, Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tịch lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Bạch Thế Tôn! Vì sao đem vô minh vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, an trụ nội không, ngoại không, nội ngoại không, không không, đại không, thắng nghĩa không, hữu vi không, vô vi không, tất cánh không, vô tế không, tán không, vô biến dị không, bản tánh không, tự tướng không, cộng tướng không, nhất thiết pháp không, bất khả đắc không, vô tánh không, tự tánh không, vô tánh tự tánh không? Khánh Hỷ! Vô minh, tánh vô minh không. Vì có sao? Vì tánh vô minh không, cùng nội không cho đến vô tánh tự tánh không kia không hai, không hai phần vậy. Bạch Thế Tôn! Vì sao đem hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử sầu than khổ ưu não, vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, an trụ nội không, ngoại không, nội ngoại không, không không, đại không, thắng nghĩa không, hữu vi không, vô vi không, tất cánh không, vô tế không, tán không, vô biến dị không, bản tánh không, tự tướng không, cộng tướng không, nhất thiết pháp không, bất khả đắc không, vô tánh không, tự tánh không, vô tánh tự tánh không? Khánh Hỷ! Hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử sầu than khổ ưu não; tánh hành cho đến lão tử sầu than khổ ưu não không. Vì có sao? Vì tánh hành cho đến lão tử sầu than khổ ưu não không, cùng nội không cho đến vô tánh tự tánh không kia không hai, không hai phần vậy. Khánh Hỷ! Do đây nên nói đem vô minh thấy, vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, an trụ nội không cho đến vô tánh tự tánh không.

Bạch Thế Tôn! Vì sao đem vô minh vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, an trụ chơn như, pháp giới, pháp tánh, bất hư vọng tánh, bất biến dị tánh, bình đẳng tánh, ly sanh tánh, pháp định, pháp trụ, thật tế, hư không giới, bất tư nghì giới? Khánh Hỷ! Vô minh, tánh vô minh không. Vì có sao? Vì tánh vô minh không, cùng chơn như cho đến bất tư nghì giới kia không hai, không hai phần vậy. Bạch Thế Tôn! Vì sao đem hành, thức,

danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử sầu thán khổ ưu não, vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, an trụ chơn như, pháp giới, pháp tánh, bất hư vọng tánh, bất biến dị tánh, bình đẳng tánh, ly sanh tánh, pháp định, pháp trụ, thật tế, hư không giới, bất tư nghi giới? Khánh Hỷ! Hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử sầu thán khổ ưu não; tánh hành cho đến lão tử sầu thán khổ ưu não không. Vì có sao? Vì tánh hành cho đến lão tử sầu thán khổ ưu não không, cùng chơn như cho đến bất tư nghi giới kia không hai, không hai phần vậy. Khánh Hỷ! Do đây nên nói đem vô minh thấy, vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, an trụ chơn như cho đến bất tư nghi giới.

Bạch Thế Tôn! Vì sao đem vô minh vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, an trụ khổ tập diệt đạo thánh đế? Khánh Hỷ! Vô minh, tánh vô minh không. Vì có sao? Vì tánh vô minh không, cùng khổ tập diệt đạo thánh đế kia không hai, không hai phần vậy. Bạch Thế Tôn! Vì sao đem hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử sầu thán khổ ưu não, vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, an trụ khổ tập diệt đạo thánh đế? Khánh Hỷ! Hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử sầu thán khổ ưu não; tánh hành cho đến lão tử sầu thán khổ ưu não không. Vì có sao? Vì tánh hành cho đến lão tử sầu thán khổ ưu não không, cùng khổ tập diệt đạo thánh đế kia không hai, không hai phần vậy. Khánh Hỷ! Do đây nên nói đem vô minh thấy, vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, an trụ khổ tập diệt đạo thánh đế.

Bạch Thế Tôn! Vì sao đem vô minh vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, tu tập bốn tĩnh lự, bốn vô lượng, bốn vô sắc định. Khánh Hỷ! Vô minh, tánh vô minh không. Vì có sao? Vì tánh vô minh không, cùng bốn tĩnh lự, bốn vô lượng, bốn vô sắc định không hai, không hai phần vậy. Bạch Thế Tôn! Vì sao đem hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử sầu thán khổ ưu não, vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, tu tập bốn tĩnh lự, bốn vô lượng, bốn vô sắc định. Khánh Hỷ! Hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử sầu thán khổ ưu não; tánh hành cho đến lão tử sầu thán khổ ưu não không. Vì có sao? Vì tánh hành cho đến lão tử sầu thán khổ ưu não không, cùng bốn tĩnh lự, bốn vô lượng, bốn vô sắc định không hai, không hai phần vậy. Khánh Hỷ! Do đây nên nói đem vô minh thấy, vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, tu tập bốn tĩnh lự, bốn vô lượng, bốn vô sắc định.

Bạch Thế Tôn! Vì sao đem vô minh vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, tu tập tám giải thoát, tám thắng xứ, chín thứ đệ định, mười biến xứ? Khánh Hỷ! Vô minh, tánh vô minh không. Vì có sao? Vì tánh vô minh không, cùng tám giải thoát, tám thắng xứ, chín thứ đệ định, mười biến xứ không hai, không hai phần vậy. Bạch Thế Tôn! Vì sao đem hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử sầu thán khổ ưu não, vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, tu tập tám giải thoát, tám thắng xứ, chín thứ đệ định, mười biến xứ? Khánh Hỷ! Hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử sầu thán khổ ưu não; tánh hành cho đến lão tử sầu thán khổ ưu não không. Vì có sao? Vì tánh hành cho đến lão tử sầu thán khổ ưu não không, cùng tám giải thoát, tám thắng xứ, chín thứ đệ định, mười biến xứ không hai, không hai phần vậy. Khánh Hỷ! Do đây nên nói đem vô minh thấy, vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, tu tập tám giải thoát, tám thắng xứ, chín thứ đệ định, mười biến xứ.

Bạch Thế Tôn! Vì sao đem vô minh vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, tu tập bốn niệm trụ, bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy đẳng giác chi, tám thánh đạo chi? Khánh Hỷ! Vô minh, tánh vô minh không. Vì có sao? Vì tánh vô minh không, cùng bốn niệm trụ, bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy

đẳng giác chi, tám thánh đạo chi không hai, không hai phần vậy. Bạch Thế Tôn! Vì sao đem hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử sầu thán khổ ưu não, vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, tu tập bốn niệm trụ, bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy đẳng giác chi, tám thánh đạo chi? Khánh Hỷ! Hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử sầu thán khổ ưu não; tánh hành cho đến lão tử sầu thán khổ ưu não không. Vì có sao? Vì tánh hành cho đến lão tử sầu thán khổ ưu não không, cùng bốn niệm trụ, bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy đẳng giác chi, tám thánh đạo chi không hai, không hai phần vậy. Khánh Hỷ! Do đấy nên nói đem vô minh thấy, vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, tu tập bốn niệm trụ, bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy đẳng giác chi, tám thánh đạo chi.

Bạch Thế Tôn! Vì sao đem vô minh vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, tu tập không giải thoát môn, vô tướng giải thoát môn, vô nguyện giải thoát môn? Khánh Hỷ! Vô minh, tánh vô minh không. Vì có sao? Vì tánh vô minh không, cùng không giải thoát môn, vô tướng giải thoát môn, vô nguyện giải thoát môn không hai, không hai phần vậy. Bạch Thế Tôn! Vì sao đem hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử sầu thán khổ ưu não, vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, tu tập không giải thoát môn, vô tướng giải thoát môn, vô nguyện giải thoát môn? Khánh Hỷ! Hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử sầu thán khổ ưu não; tánh hành cho đến lão tử sầu thán khổ ưu não không. Vì có sao? Vì tánh hành cho đến lão tử sầu thán khổ ưu não không, cùng không giải thoát môn, vô tướng giải thoát môn, vô nguyện giải thoát môn không hai, không hai phần vậy. Khánh Hỷ! Do đấy nên nói đem vô minh thấy, vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, tu tập không giải thoát môn, vô tướng giải thoát môn, vô nguyện giải thoát môn.

Bạch Thế Tôn! Vì sao đem vô minh vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, tu tập năm nhãn, sáu thần thông? Khánh Hỷ! Vô minh, tánh vô minh không. Vì có sao? Vì tánh vô minh không, cùng năm nhãn, sáu thần thông không hai, không hai phần vậy. Bạch Thế Tôn! Vì sao đem hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử sầu thán khổ ưu não, vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, tu tập năm nhãn, sáu thần thông? Khánh Hỷ! Hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử sầu thán khổ ưu não; tánh hành cho đến lão tử sầu thán khổ ưu não không. Vì có sao? Vì tánh hành cho đến lão tử sầu thán khổ ưu não không, cùng năm nhãn, sáu thần thông không hai, không hai phần vậy. Khánh Hỷ! Do đấy nên nói đem vô minh thấy, vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, tu tập năm nhãn, sáu thần thông.

Bạch Thế Tôn! Vì sao đem vô minh vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, tu tập Phật mười lực, bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng? Khánh Hỷ! Vô minh, tánh vô minh không. Vì có sao? Vì tánh vô minh không, cùng Phật mười lực, bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng không hai, không hai phần vậy. Bạch Thế Tôn! Vì sao đem hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử sầu thán khổ ưu não, vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, tu tập Phật mười lực, bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng? Khánh Hỷ! Hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử sầu thán khổ ưu não; tánh hành cho đến lão tử sầu thán khổ ưu não không. Vì có sao? Vì tánh hành cho đến lão tử sầu thán khổ ưu não không, cùng Phật mười lực, bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng không hai, không hai phần vậy. Khánh Hỷ! Do đấy nên nói đem vô minh thấy, vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, tu tập Phật mười lực, bốn vô sở úy, bốn vô ngại giải, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng.

Bạch Thế Tôn! Vì sao đem vô minh vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, tu tập pháp vô vong thất, tánh hằng trụ xả? Khánh Hỷ! Vô minh, tánh vô minh không. Vì có sao? Vì tánh vô minh không, cùng pháp vô vong thất, tánh hằng trụ xả không hai, không hai phần vậy. Bạch Thế Tôn! Vì sao đem hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử sầu than khổ ưu não, vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, tu tập pháp vô vong thất, tánh hằng trụ xả? Khánh Hỷ! Hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử sầu than khổ ưu não; tánh hành cho đến lão tử sầu than khổ ưu não không. Vì có sao? Vì tánh hành cho đến lão tử sầu than khổ ưu não không, cùng pháp vô vong thất, tánh hằng trụ xả không hai, không hai phần vậy. Khánh Hỷ! Do đây nên nói đem vô minh thấy, vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, tu tập pháp vô vong thất, tánh hằng trụ xả.

Bạch Thế Tôn! Vì sao đem vô minh vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, tu tập nhất thiết trí, đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí? Khánh Hỷ! Vô minh, tánh vô minh không. Vì có sao? Vì tánh vô minh không, cùng nhất thiết trí, đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí không hai, không hai phần vậy. Bạch Thế Tôn! Vì sao đem hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử sầu than khổ ưu não, vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, tu tập nhất thiết trí, đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí? Khánh Hỷ! Hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử sầu than khổ ưu não; tánh hành cho đến lão tử sầu than khổ ưu não không. Vì có sao? Vì tánh hành cho đến lão tử sầu than khổ ưu não không, cùng nhất thiết trí, đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí không hai, không hai phần vậy. Khánh Hỷ! Do đây nên nói đem vô minh thấy, vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, tu tập nhất thiết trí, đạo tướng trí, nhất thiết tướng trí.

Bạch Thế Tôn! Vì sao đem vô minh vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, tu tập tất cả đà-la-ni môn, tất cả tam-ma-địa môn? Khánh Hỷ! Vô minh, tánh vô minh không. Vì có sao? Vì tánh vô minh không, cùng tất cả đà-la-ni môn, tất cả tam-ma-địa môn không hai, không hai phần vậy. Bạch Thế Tôn! Vì sao đem hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử sầu than khổ ưu não, vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, tu tập tất cả đà-la-ni môn, tất cả tam-ma-địa môn? Khánh Hỷ! Hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử sầu than khổ ưu não; tánh hành cho đến lão tử sầu than khổ ưu não không. Vì có sao? Vì tánh hành cho đến lão tử sầu than khổ ưu não không, cùng tất cả đà-la-ni môn, tất cả tam-ma-địa môn không hai, không hai phần vậy. Khánh Hỷ! Do đây nên nói đem vô minh thấy, vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, tu tập tất cả đà-la-ni môn, tất cả tam-ma-địa môn.

Bạch Thế Tôn! Vì sao đem vô minh vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, tu tập hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát? Khánh Hỷ! Vô minh, tánh vô minh không. Vì có sao? Vì tánh vô minh không, cùng hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát kia không hai, không hai phần vậy. Bạch Thế Tôn! Vì sao đem hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử sầu than khổ ưu não, vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, tu tập hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát? Khánh Hỷ! Hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử sầu than khổ ưu não; tánh hành cho đến lão tử sầu than khổ ưu não không. Vì có sao? Vì tánh hành cho đến lão tử sầu than khổ ưu não không, cùng hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát kia không hai, không hai phần vậy. Khánh Hỷ! Do đây nên nói đem vô minh thấy, vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, tu tập hạnh Bồ-tát Ma-ha-tát.

Bạch Thế Tôn! Vì sao đem vô minh vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, tu tập Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề? Khánh Hỷ! Vô minh, tánh vô minh không. Vì có sao? Vì tánh vô minh không, cùng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề kia

không hai, không hai phần vậy. Bạch Thế Tôn! Vì sao đem hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử sầu than khổ ưu não, vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, tu tập Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề? Khánh Hỷ! Hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử sầu than khổ ưu não; tánh hành cho đến lão tử sầu than khổ ưu não không. Vì có sao? Vì tánh hành cho đến lão tử sầu than khổ ưu não không, cùng Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề kia không hai, không hai phần vậy. Khánh Hỷ! Do đây nên nói đem vô minh thấy, vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, tu tập Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề.

Bạch Thế Tôn! Vì sao đem nội không vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, tu tập Bồ thí, Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tịch lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa? Khánh Hỷ! Nội không, tánh nội không không. Vì có sao? Vì tánh nội không không, cùng Bồ thí, Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tịch lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa kia không hai, không hai phần vậy. Bạch Thế Tôn! Vì sao đem ngoại không, nội ngoại không, không không, đại không, thắng nghĩa không, hữu vi không, vô vi không, tất cánh không, vô tế không, tán không, vô biên dị không, bản tánh không, tự tướng không, cộng tướng không, nhất thiết pháp không, bất khả đắc không, vô tánh không, tự tánh không, vô tánh tự tánh không, vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, tu tập Bồ thí, Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tịch lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa? Khánh Hỷ! Ngoại không, nội ngoại không, không không, đại không, thắng nghĩa không, hữu vi không, vô vi không, tất cánh không, vô tế không, tán không, vô biên dị không, bản tánh không, tự tướng không, cộng tướng không, nhất thiết pháp không, bất khả đắc không, vô tánh không, tự tánh không, vô tánh tự tánh không; tánh ngoại không cho đến vô tánh tự tánh không không. Vì có sao? Vì tánh ngoại không cho đến vô tánh tự tánh không không, cùng Bồ thí, Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tịch lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa kia không hai, không hai phần vậy. Khánh Hỷ! Do đây nên nói đem nội không thấy, vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, tu tập Bồ thí, Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tiến, Tịch lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa.

Bạch Thế Tôn! Vì sao đem nội không vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, an trụ nội không, ngoại không, nội ngoại không, không không, đại không, thắng nghĩa không, hữu vi không, vô vi không, tất cánh không, vô tế không, tán không, vô biên dị không, bản tánh không, tự tướng không, cộng tướng không, nhất thiết pháp không, bất khả đắc không, vô tánh không, tự tánh không, vô tánh tự tánh không? Khánh Hỷ! Nội không, tánh nội không không. Vì có sao? Vì tánh nội không không, cùng nội không cho đến vô tánh tự tánh không kia không hai, không hai phần vậy. Bạch Thế Tôn! Vì sao đem ngoại không, nội ngoại không, không không, đại không, thắng nghĩa không, hữu vi không, vô vi không, tất cánh không, vô tế không, tán không, vô biên dị không, bản tánh không, tự tướng không, cộng tướng không, nhất thiết pháp không, bất khả đắc không, vô tánh không, tự tánh không, vô tánh tự tánh không, vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, an trụ nội không, ngoại không, nội ngoại không, không không, đại không, thắng nghĩa không, hữu vi không, vô vi không, tất cánh không, vô tế không, tán không, vô biên dị không, bản tánh không, tự tướng không, cộng tướng không, nhất thiết pháp không, bất khả đắc không, vô tánh không, tự tánh không, vô tánh tự tánh không; tánh ngoại không cho đến vô tánh tự tánh không không. Vì có sao? Vì tánh ngoại không cho đến vô tánh tự tánh không không, cùng nội không cho đến vô tánh tự tánh không kia không hai, không hai phần vậy. Khánh Hỷ! Do đây nên nói đem nội không thấy, vô nhị làm phương tiện, vô sanh làm phương tiện, vô sở đắc làm phương tiện hồi hướng Nhất thiết trí trí, an trụ nội không cho đến vô tánh tự tánh không.